

31 Μαρτίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ,
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ/στές]

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ,

Εφεσείων-αιτητής,

v.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Εφεσίβλητης-καθ'ής η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1702)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Καθιερωμένα κριτήρια (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) — Σχέδιο υπηρεσίας — Η τελευταία ημερομηνία κατοχής των προσόντων που προβλέπει το σχέδιο υπηρεσίας για θέση προαγωγής είναι η ημερομηνία που ζητήθηκε η πλήρωσή της.

5

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Εμπιστευτικές εκθέσεις — Αντικειμενική αδυναμία καταρτισμού τους — Δεν επηρέασε το κύρος της προαγωγής.

Διοικητικό Δίκαιο — Παράβαση τύπου — Η Διοίκηση μπορεί να παραβλέψει τύπο όταν δεν υπάρχει αντικειμενικά η δυνατότητα για εκπλήρωσή του.

10

Διοικητικό Δίκαιο — Έννομο συμφέρον — Αποτελεί προϋπόθεση για νομιμοποίηση του προσφεύγοντα να αξιώσει αναθεώρηση εκτελεστικής διοικητικής πράξης ή απόφασης.

Ο αιτητής ο οποίος ήταν ένας από τους 40 υποψηφίους που διεκδικούσε μια απ' τις τέσσερις θέσεις Γεωργικού Λειτουργού Α' στο Τμήμα Γεωργίας, κατείχε τα προβλεπόμενα από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντα. Δεν προκρίθηκε για προαγωγή στη θέση αυτή λόγω του ότι, όπως σημείωσε στην έκθεση της η Τμηματική Επιτροπή, υστερούσε στα καθιερωμένα κριτήρια σε σύγκριση με τους λειτουργούς που συστήθηκαν.

15

20

- 5 Η διαδικασία για πλήρωση των επίδικων θέσεων άρχισε τον Μάιο του 1986 αλλά αναστάληκε κατόπιν εισηγήσεως της αρμόδιας αρχής μέχρι τις αρχές του 1988 και η επίδικη απόφαση λήφθηκε στις 13.2.1990 με την προαγωγή των ενδιαφερομένων μερών. Στην προαγωγή προσμέτρηση και η σύσταση του αναπληρωτή διευθυντή του Τμήματος που υπέδειξε τους διορισθέντες ως τους καταλληλότερους.
- 10 Η απόφαση της Ε.Δ.Υ. επικυρώθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο.
- 10 Προβλήθηκαν οι πιο κάτω λόγοι στην έφεση εναντίον της πρωτόδικης απόφασης:
1. Δεν έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι συστάσεις του αναπληρωτή διευθυντή ο οποίος δεν γνώριζε τον αιτητή και τους ενδιαφερομένους.
 - 15 2. Δεν υπήρχαν εμπιστευτικές εκθέσεις για τα έτη 1986 και 1987.
 3. Η μεγάλη καθυστέρηση από την κατάθεση της έκθεσης της Τμηματικής Επιτροπής μέχρι την πραγματοποίηση των προαγωγών επέφερε την ακυρότητά τους.
- 20 Εκ μέρους του εφεσεύοντα προβλήθηκε επίσης ο ισχυρισμός ότι η Ε.Δ.Υ. δεν μπορούσε να αξιολογήσει μεταγενέστερα στοιχεία όπως οι εμπιστευτικές εκθέσεις για τα χρόνια 1988 και 1989.
- Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:
- 25 1. Ο εφεσεύων δεν είχε έννομο συμφέρο προβολής του λόγου έφεσης υπ' αρ. 1) σαν λόγου ακύρωσης δεδομένου ότι οι συστάσεις έγιναν για τους προκριθέντες και όχι για τον ίδιο που είχε ήδη αποκλεισθεί στο στάδιο εκείνο.
 - 30 2. Όπως έχει νομολογιακά καθιερωθεί η τελευταία ημερομηνία κατοχής των προσόντων που προβλέπει το σχέδιο υπηρεσίας από υποψηφίους για θέσεις προαγωγής είναι η ημερομηνία που ζητήθηκε η πλήρωσή τους.
 3. Η πρωτόδικη απόφαση δεν δέχθηκε την απουσία εμπιστευτικών εκθέσεων για τα έτη 1986 και 1987 ως λόγο ακύρωσης

γιατί το φαινόμενο ήταν καθολικό αφενός και ο εφεσείων δεν επηρεάστηκε με οποιονδήποτε τρόπο από την παράλειψη, αφετέρου

4. Η αντικειμενική αδυναμία καταρτισμού εμπιστευτικών εκθέσεων τα έτη 1986 και 1987 δεν επηρεάζει το κύρος της προαγωγής, γιατί σύμφωνα με τη νομολογία, σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει αντικειμενικά η δυνατότητα εκπλήρωσης τύπου ο οποίος προδιαγράφεται από το νόμο και το σχέδιο υπηρεσίας, η Διοίκηση μπορεί να τον παραβλέψει. 5
5. Η καθυστέρηση που σημειώθηκε δεν επηρέασε δυσμενώς τον αιτητή για τον λόγο ότι η Ε.Δ.Υ. αναθεώρησε τον τελικό κατάλογο υποψηφίων και παρόλο ότι τον δικαίωσε αναφορικά με το παράπονό του για την εμπιστευτική έκθεση του 1988 εν τούτοις δεν διαπίστωσε διαφοροποίηση των δεδομένων για συμπερίληψή του στον κατάλογο. 10 15

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος του εφεσείοντα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Κυπριακή Δημοκρατία ν. Περικλέους (1984) 3 Α.Α.Δ. 577

Κυπριακή Δημοκρατία & Άλλος ν. Ανδρέου & Άλλου, (1993) 3 Α.Α.Δ.153. 20

Λιμνάτου & Άλλοι ν. Κυπριακής Δημοκρατίας. Απόφαση ημερ. 28.11.1990.

Κυπριακή Δημοκρατία ν. Ιωσηφίδη, (1994) 3 Α.Α.Δ. 495.

Έφεση. 25

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Πογιατζής,Δ.) που δόθηκε στις 16, Νοεμβρίου, 1990 (Προσφυγή αρ. 200/90) με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του εφεσείοντα εναντίον της προαγωγής των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Γεωργικού Λειτουργού Α'. 30

Α. Κληρίδης, για τον εφεσείοντα.

Α. Παπασάββας, Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, για τους

εφεσίβλητους.

Α.Σ. Αγγελίδης, για το ενδιαφερόμενο μέρος Στ. Σταυρίδη.

Cur. adv. vult.

5 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Σ. Νικήτας.

10 ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Στα μέσα του 1986 κενώθηκε αριθμός θέσεων στο Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Μεταξύ αυτών και 4 θέσεις Γεωργικού Λειτουργού Α'. Πρέπει να λεχθεί ότι ανήκουν στην κατηγορία θέσεων προαγωγής. Στις 22/5/86 η αρμόδια αρχή ειδοποίησε την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (στα επόμενα η Ε.Δ.Υ.) να προβεί στην πλήρωσή τους. Διεκδίκησαν τις θέσεις 40 υποψήφιοι. Οι 14 δεν κατείχαν τα προβλεπόμενα από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντα. Ο
15 αιτητής, όπως και οι ενδιαφερόμενοι, περιλήφθηκαν στους 26 προσοντούχους. Η Τμηματική Επιτροπή σύστησε για προαγωγή 16. Ο αιτητής όμως, όπως και οι υπόλοιποι προσοντούχοι υποψήφιοι, δεν προκρίθηκαν. Ο λόγος γιαυτό ήταν, όπως σημειώνει η Τμηματική Επιτροπή στην έκθεσή της που ετοιμάστηκε τον Οκτώβριο του 1986, ότι “με βάση τα καθιερωμένα κριτήρια στο σύνολο τους (αξία, προσόντα, αρχαιότητα) υστερούσαν
20 σε σύγκριση με τους πιο πάνω που συστήθηκαν”.

Τον ίδιο μήνα η διαδικασία ατόνησε. Δεν αμφισβητήθηκε ότι οι τεταμένες σχέσεις μεταξύ των μελών του προσωπικού του
25 Τμήματος διασάλευσαν την ομαλή λειτουργία του. Και ότι για να αποφευχθεί επιδείνωση της κατάστασης η αρμόδια αρχή στις 26/10/86 εισηγήθηκε αναστολή της πλήρωσης των θέσεων, αίτημα στο οποίο η Ε.Δ.Υ. έδωσε την έγκρισή της. Η αναστολή κράτησε μέχρι τις αρχές του 1988 που ήρθαν οι συνθήκες που την επέβαλαν (βλέπε επιστολή Γενικού Διευθυντή προς την Ε.Δ.Υ. ημερ. 13/2/88). Μετά ταύτα ενεργοποιήθηκε η διαδικασία με κορύφωση τη λήψη της επίδικης απόφασης στις 13/2/90. Είχαν
30 προαχθεί τα ενδιαφερόμενα μέρη από 1/3/90. Δεν είναι χωρίς σημασία να πούμε ότι για την προαγωγή τους προσμέτρησε, εκτός άλλων, και η σύσταση του αναπληρωτή διευθυντή του
35 Τμήματος που τους υπέδειξε σαν τους καταλληλότερους.

Ο πρωτόδικος δικαστής, αφού απέρριψε τις αιτιάσεις του εφεσείοντα κατά της απόφασης της Ε.Δ.Υ., την επικύρωσε. Ο εφεσείων αισθάνεται αδικημένος. Εντοπίζει τα παρακάτω σφάλ-

ματα στην εκκαλούμενη απόφαση που προβάλλει σαν λόγους της έφεσής του:

- (1) Λήφθηκαν υπόψη οι συστάσεις του αναπληρωτή διευθυντή παρόλο που δε γνώριζε τον αιτητή και τους ενδιαφερομένους για να είναι σε θέση να εκφέρει άποψη 5
- (2) δεν υπήρχαν εμπιστευτικές εκθέσεις για τα έτη 1986 και 1987. και
- (3) η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρήθηκε από την κατάθεση της έκθεσης της Τμηματικής Επιτροπής τον Οκτώβριο του 1986 μέχρι την πραγματοποίηση των προαγωγών στις αρχές του 1990 επέφερε την ακυρότητά τους. 10

Ας σημειωθεί ότι τέταρτος λόγος ότι ο εφεσείων δεν μπήκε στον κατάλογο προακτών και αποκλείστηκε χωρίς να προηγηθεί αξιολογική σύγκριση με τους ανθυποψηφίους του στο πλαίσιο των τριών κριτηρίων που θεσπίζει ο νόμος εγκαταλείφθηκε. Ο κ. Κληρίδης δέχθηκε ότι κανένας από τους λόγους της έφεσης δεν καταρρίπτει αυτοδύναμα την απόφαση που βρίσκεται υπό αναθεώρηση. Επέμεινε όμως ότι η δυναμική και των τριών λόγων σωρευτικά επενεργεί καταλυτικά στην εκκαλούμενη απόφαση. 15

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα έψεξε σαν ατεκμηρίωτο και περαιτέρω αντίθετο με τα στοιχεία το εύρημα του πρωτόδικου δικαστή ότι ο αναπληρωτής διευθυντής προέβη σε συστάσεις από την προσωπική γνώση που είχε για την υπηρεσιακή ικανότητα των υποψηφίων. Το γεγονός ότι αυτός διετέλεσε αξιολογητής του αιτητή το 1988, υπό την ιδιότητα του προσυπογράφοντος λειτουργού, δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη γιατί ήταν στοιχείο μεταγενέστερο. Ας σημειωθεί ότι σε άλλο σημείο της αγόρευσης του ο συνήγορος υποστήριξε, αντιφατικά, πως η Ε.Δ.Υ. δεν μπορούσε να αξιολογήσει μεταγενέστερα στοιχεία όπως οι εμπιστευτικές εκθέσεις για τα χρόνια 1988 και 1989. 20
25
30

Το σημείο αυτό έχει επιλύσει η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου με δύο αποφάσεις της. Στην υπόθεση **Κυπριακή Δημοκρατία ν. Κατερίνα Περικλέους** (1984) 3 Α.Α.Δ. 577, κρίθηκε ότι η τελευταία ημερομηνία κατοχής των προσόντων, που προβλέπει σχέδιο υπηρεσίας, από τους υποψηφίους, για θέσεις προαγωγής, είναι η ημερομηνία που ζητήθηκε η πλήρωσή τους. Στις Α.Ε. 1715, 1723, 1255 και 1261 **Κυπριακή Δημοκρατία & Άλλος ν. Αδάμου Ανδρέου & Άλλου**, (1993) 3 Α.Α.Δ. 153 διαφοροποιείται 35

η θέση ως προς τα λοιπά στοιχεία:

5 “Η αρχή αυτή (της **Περικλέους**) εφαρμόζεται μόνον αναφορικά με τα απαιτούμενα από το σχέδιο υπηρεσίας προσόντα σύμφωνα με τα οποία κάποιος καθίσταται έγκυρος υποψήφιος για τη θέση. Δεν ισχύει όμως ως προς τα υπόλοιπα στοιχεία που προσμετρούν στην αξία των υποψηφίων, και τα οποία είναι νόμιμο να εκτιμηθούν και μέχρι της ημέρας λήψης της απόφασης.”

10 Επομένως το εύρημα του δικαστηρίου παραμένει αδιάσειστο. Ωστόσο, όπως υποδείχθηκε και κατά τη συζήτηση, ο εφεσείων δεν έχει έννομο συμφέρον προβολής αυτού του λόγου σαν λόγου ακύρωσης δεδομένου ότι συστάσεις έγιναν για τους προκριθέντες και όχι για τον ίδιο που είχε ήδη, στο στάδιο που εμφανίζεται ο αναπληρωτής διευθυντής, αποκλεισθεί.

15 Είναι γεγονός ότι δεν έγιναν εμπιστευτικές εκθέσεις για τα έτη 1986 και 1987. Αυτό οφειλόταν στην κατάσταση που υπαγόρευσε την αναβολή των διαδικασιών για πλήρωση των θέσεων. Η πρωτόδικη απόφαση δε δέχθηκε την απουσία εκθέσεων ως λόγο ακύρωσης γιατί το φαινόμενο ήταν καθολικό αφενός και ο εφεσείων δεν επηρεάστηκε με οποιονδήποτε τρόπο από την παράλειψη αφετέρου. Και θα προσθέταμε εδώ πως η Ε.Δ.Υ. είχε στη διάθεση της πληθώρα εμπιστευτικών εκθέσεων - περιλαμβανομένων εκείνων των ετών 1988 και 1989 - για σκοπούς αξιολόγησης των υποψηφίων. Παρεμπιπτόντως, ο εφεσείων σε αντίθεση με τους προαχθέντες, είναι υπάλληλος που για χρόνια έμεινε σε χαμηλά επίπεδα απόδοσης με γενικό βαθμό “καλός”.

30 Η αντικειμενική αδυναμία καταρτισμού εμπιστευτικών εκθέσεων τα δύο αυτά χρόνια καθιστά την απουσία τους συγχωρητή. Χρήσιμη αναφορά προς την κατεύθυνση αυτή μπορεί να γίνει στην απόφαση Α.Ε. 1014 **Αλίχη Λιμνάτου & Άλλοι ν. Κυπριακής Δημοκρατίας** ημερ. 28/11/90. Ήταν υπόθεση στην οποία ο κάθε υποψήφιος έπρεπε, σύμφωνα με το σχέδιο υπηρεσίας, να έχει “λίαν ευδόκιμον υπηρεσίαν βάσει των δύο τελευταίων εμπιστευτικών εκθέσεων”. Η προαχθείσα, χωρίς δικό της λάθος, αξιολογήθηκε για μόνο ένα χρόνο. Η παράβαση του ουσιώδους αυτού τύπου δεν είχε συνέπειες και δεν επηρέασε το κύρος της προαγωγής. Ο λόγος ήταν, σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης, ότι “δεν υπήρχε, αντικειμενικά, η δυνατότητα να εκπληρωθεί ο τύπος ο οποίος προδιαγράφεται από το νόμο και το σχέδιο υπηρεσίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις η διοίκηση μπορεί να παραβλέ-

ψει το σχετικό ουσιώδη τύπο”.

Εξετάζοντας τον τελευταίο λόγο της έφεσης ξεκινούμε με την παρατήρηση ότι η προσφυγή δε βάλλει απευθείας κατά της απόφασης της Ε.Δ.Υ. να αναβάλει τη λήψη απόφασης για πλήρωση με προαγωγή των θέσεων. Το παράπονο - και το αίτημα - του 5
εφεσεύοντα είναι ότι προτιμήθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη αντί του ιδίου. Στην Α.Ε. 1720 *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Χρίστου Ιωσηφίδη*, (1994) 3 Α.Α.Δ. 495, αντικείμενο της προσφυγής ήταν η ίδια η απόφαση της διοίκησης να αποσύρει πρόταση για πλήρωση θέσης. Εν πάση περιπτώσει η αναστολή δεν ήταν αυθαίρετη. 10
Φαίνεται να υπήρχε αποχρών υπηρεσιακός λόγος που μπορούσε να εξυπηρετήσει το συμφέρον της υπηρεσίας και των υπαλλήλων.

Προωθήθηκε όμως η άποψη ότι η στασιμότητα που είχε προκύψει ήταν ή μπορούσε να αποβεί ζημιολόγα. Με την έννοια ότι 15
τυχόν νέα εξέταση της Τμηματικής Επιτροπής θα έφερε στην επιφάνεια νέα στοιχεία, λ.χ., η επίδοση των υποψηφίων στο μεσολαβήσαν μεγάλο χρονικό διάστημα. Όπως εν τούτοις σωστά το έθεσε ο κ. Παπασάββας η Ε.Δ.Υ. δεν περιορίστηκε σε μηχανική 20
θεώρηση της κατάστασης βασιζόμενη μόνο στα δεδομένα της έκθεσης του 1986.

Πράγματι η Ε.Δ.Υ., ασκώντας την κυριαρχική της αρμοδιότητα, αναθεώρησε τον τελικό κατάλογο υποψηφίων με την προσθήκη νέων ονομάτων σε αυτόν. Περαιτέρω εξέτασε και την υποψηφιότητα του αιτητή. Παρόλο που τον δικαίωσε αναφορικά με το παράπονό του για την εμπιστευτική έκθεση του 1988 εν 25
τούτοις διαπίστωσε πως δεν διαφοροποιήθηκαν τα δεδομένα έτσι ώστε να τον περιλάβει στον κατάλογο. Θα μπορούσε κανείς να πει συμπερασματικά πως η καθυστέρηση λειτούργησε μάλλον ευνοϊκά για τον εφεσεύοντα. Οπωσδήποτε όμως δεν τον έπληξε. 30

Ας σημειωθεί ότι ο αιτητής ποτέ δεν πρόβαλε αξιώσεις για έκδηλη υπεροχή απέναντι σε οποιονδήποτε από τους ενδιαφερομένους. Υπό οποιονδήποτε πρίσμα κοιταγμένη η έφεση κρίνεται αβάσιμη. Και απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος του εφεσεύοντα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος του εφεσεύοντα. 35